

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	46 K
Félévre	24 K
Negyedévre	12 K
Egy hétre	4 K

Egyes szám ára 16 fillér.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felkötés szerkesztő: Dr. MAYER JENŐ.

SZERKESZTŐSÉG ÉS ELADÓHIVATAL

Bécsy-utca 1. sz. Telefonszám: 21.

MEGJELENIK MINDENHEFEL, VASÁR-
ÉS ÜNNEPNAPOK KIVÉTELÉVEL.

Nagybecskerek, 1918.

XLVII. évfolyam, 210. szám.

Szombat, szeptember 14.

Ellentétes jelentések Pétervárról.

Berlin, szept. 14. A „Lokalanzeiger” jelenti Koppenhágából: Helsingforsból érkezett jelentés szerint Pétervárott tűz ütött ki, a polgárháború tovább dühög. Az utcai harcok hevessége fokozódott.

Koppenhága, szept. 14. Az „Extra Bladet” jelenti: A forradalmárok 24 órai harc után Pétervár legfontosabb pontjait elfoglalták. A harcok több helyen még tartanak. A tűz folytán több mint 300 ház elpusztult, közte sok középület és áruház. A tűz egyre pusztít. Nagy vagyonok pusztultak el. Mindkét részről nagy a veszteség. Az utcasarkokon halomszámra heverték a holttestek. A semleges állampolgárok sorsa ismeretlen.

Berlin, szept. 14. A „Pétervári Távirati Ügynökség” berlini tudósítója jelenti, hogy azok a jelentések, amelyek arról szólnak, hogy Pétervár lángokban áll, nem felelnek meg a valóságnak.

London, szept. 14. (Reuter.) A brit kormány értesítést kapott Washingtonból, amelyben megerősítik a hírt, hogy Pétervárott 12 helyen tűz ütött ki és az utcákon vaktában lövöldöznek.

Bécs, szept. 14. Vonatkozással azon hírre, hogy Pétervárt az ellenforradalmárok elfoglalták, az itteni politikai körök megjegyzik, hogy Pétervárról a legfrissebb hírek érkeztek, ami lehetetlen volna, ha ott ilyen fordulat állott volna be.

Vezérkarunk mai jelentése

Budapest, szept. 14.

Olasz harcok: A Monte Solarólól keletre nagy olasz előretöréseket visszautasítottunk.

San Dona di Piave mellett olasz át-hajozási kísérleteket megghusítottunk.

Nyugati harcok: A császári és királyi csapatoknál nem volt nagyobb harci tevékenység.

Albán harcok: Bojantól északra csapataink az ellenségtől néhány hevesen védelt helységet foglaltak el. Az elfoglalt állásokban heves, páncéltáncosoktól támogatott külön támadásokat utasítottunk vissza.

A Tomor hegységben legutóbb kivívott eredményeket újabb tényerességgel bővítettük ki.

Lloyd George beteg.

London, szept. 14. Lloyd George Manchesterben meghült. Nagy láza van, ami megakadályozza munkájában.

Megbuktak az angol háborus pártiak

Berlin, szept. 14. Az angol szakszervezeti kongresszus negyedik napján megkezdődött a harc Havelock, Wilson háborúra uszító hívei és a mérsékelt munkásosztályok között. A gyűlés a háborus pártiak eklatáns vereségével végződött. 3.835.000 szavazattal 493.000 ellenében elvetették a háborus pártiaknak a bojkottra vonatkozó indítványát.

A politika hírei.

Minisztertanács.

Budapest, szept. 14. Ma délelőtt minisztertanács volt Wekerle Sándor elnöklésével. A minisztertanács folyó ügyeket intéztek el.

Wekerle ma beszélni fog.

Budapest, szept. 14. A tegnap Budapestre érkezett német újságírók tiszteletére Wekerle Sándor ma este lakomát ad. A miniszterelnök nagy beszédet mond, amelyben kiterjeszkedik a külpolitikai helyzetre is.

Tisza kihallgatása körül.

Budapest, szept. 14. Az „Az Est” megállapítja, hogy Tisza István gróf tényleg volt kihallgatás a királynál. A kihallgatás 5-én vagy 6-án volt, de azon belpolitikáról nem volt szó. Tisza ezredesi egyenruhában jelent meg-öfélése előtt egy különleges katonai megbízatás személyes átvétele céljából.

Burián a béke érdekében.

Bécs, szept. 14. Politikai körökben híre terjedt, hogy Burián István gróf legutóbb a német újságírók előtt tett ama nyilatkozatát, miszerint a hadviselők informatív tárgyalások céljából egymáshoz közeledjenek, legközelebb diplomáciai formában is meg fogja ismételni.

Korai öröm az általános béke hírére.

Bécs, szeptember 14. Glasgoban azon álhir terjedt el, hogy megkötötték az általános békét. Ezrek és ezrek végigvonultak a városban örömmámorban uszva. Amikor megtudták a hír valótlanságát, a tömeg szidalmazta az angol kormányt.

(Glasgob (ejtsd Glaszgo) város Skócia déli részén Lanark és Renfrew grófságokban, 76 km.-nyire Edinburgtól. 564.968 lakossal.)

Az amerikaiak offenzívája.

Rotterdam, szept. 14. A Reuter-ügynökség az amerikai hadsereg st. micheli offenzívájának megindulásáról a következőket jelenti:

Csütörtökön reggel 5-8 óra között kezdődött az offenzíva. Az amerikaiak, franciák a St. Michelenél kiugró éket választották támadási pontul.

Négy órai pergőtűz készítette elő a támadást. Az időjárás is kedvező volt. Több mint száz tank támogatta a gyalogság rohamát.

A szövetségesek St. Michele külvárosában állanak.

London, szept. 14. A „Morning Post” haditudósítója jelenti:

A tegnap kezdődött offenzívát az első amerikai hadsereg végzi Persching tábornok vezetésével. Az offenzíva tiszta lokális jellegű.

Németország a Murman partok kiűritéséért.

Helsingfors, szept. 14. Az itteni német követ nyilatkozatot nyújtott át a finn kormányának. A nyilatkozat szerint a német csapatok Finnországot és Svédországot megkímélik a háborus benyomulástól és nem vonulnak be Kelet-karéliába, ha Amerika és a többi entente államok a Murman partot kiűritik és kötelezik magukat, hogy csapatokat onnan elvonják.

350 ezer cseh adta meg magát.

Hága, szept. 14. Foschek Vladimir cseh szociáldemokrata vezér tollából egy folyóiratban cikk jelent meg. Eszerint a háború folyamán háromszáz ezer cseh adta meg magát az orosz harcok tere. a szerbek által ejtett 70 ezer fogolyból 35 ezer volt cseh, az olasz fronton 20 ezer cseh adta meg magát. Az oroszok által foglyul ejtett csehek-ből ötvenezen éhen pusztultak. A szerbek által ejtett 35 ezer cseh a visszavonuláskor csaknem teljesen elpusztult.

Az orosz-ukrán béke.

Kiev, szept. 14. Illetékes helyről közlik: Az ukránjai és az orosz béke-delegáció minden vitás kérdésben megtalálta a megegyezés lehetőségét.

Szterényi a német ujságírókhoz.

Budapest, szept. 14. A német ujságírók tegnap délután sétahajózást tettek a Dunán Szterényi József báró meghívására, aki tiszteletükre teát adott. Este 9 órakor a Hungáriában bankett volt. Márkus Miksa üdvözölte a vendégeket. Az üdvözlést Rippler dr. a „Deutsche-Zeitung” főszerkesztője köszönte meg. Gonda Henrik dr. sajtófőnök után Szterényi József báró kifejtette, hogy valamint Magyarország erőssége Németország érdeke, éppúgy Németország erőssége érdeke Magyarországnak. Németország közönségének meg kell tudnia, hogy Magyarország önállósági törekvéseivel nem gyengíti a monarchiát. Törekvéseink diadalra jutása Németország érdeke. Kívánja, hogy az ujságírók jól tekintsék meg Magyarországot és győzdjenek meg, milyen szabadságon élnek nemzetiségeink, akikről csak egyet követelünk: államiságunk tiszteletét, nyelvünk ismeretét. A Németországgal való szövetségről szólva, kifejtette, hogy a szövetség mélyítése létérdeke mindnyájunknak.

Windischgrätz lemondása körül.

Budapest, szept. 14. Politikai körökben nem tartják valószínűnek Windischgrätz Lajos herceg lemondását. Remélik, hogy sikerülni fog közte és Wekerle között a fennálló ellentéteket kiegyenlíteni.

A buvárhajóharc.

Bern, szept. 14. Az amerikai partokon Cap-Mai-foknál a buvárhajók működése annyira fokozódott, hogy az amerikai sajtó kifogásolja a védelmi intézkedéseket. Az atlanti partoknál elsüllyesztett hajók száma 31.

Kivégeztek egy katonaszökevényt.

Temesvár, szept. 14. A temesvári rögtönítélő bíróság tegnap golyó általi halálra ítélte Berán Simon 33. gy-ezredbeli 24 éves közlegényt, aki a statárium kihirdetése előtt 7 ízben, nyolcadszor pedig jul. 12-én szökött meg, amikor már tudomása volt a statáriummól.

A katonaszökevényt tegnap délután fél 3 órakor a temesvári katonai fogház udvarán agyonlőtték.

Hivatalos jelentések

A miniszterelnökség sajtóosztályától ma a következő hivatalos jelentést kaptuk a harc-
téri eseményekről:

Vezérkarunk jelentése.

Budapest, szept. 13.

OLASZ HARCTÉR:

Noventától délre olasz felderítő csapatok a Piave keleti partjára próbáltak átkelni. Visszavertük őket. Egyébként több helyütt tüzérségi harc.

NYUGATI HARCTÉR:

A St. Michel szakaszon a Combres magaslatától délre osztrák-magyar ezredek erőteljes ellentámadással biztosították a német csapatok tervszerű elvonulását.

ALBÁNIA:

A helyzet változatlan. Greslovics szakaszvezető tegnap Durazzo felett három ellenséges repülőgépet lőtt le.

A vezérkar főnöke.

Német hivatalos jelentés.

Berlin, szept. 13.

A nagy főhadiszállás jelenti:

NYUGATI HARCTÉR:

Rupprecht trónörökös és Böhn vezérezredes hadesoportja: A tengerpart közelében és Bixschotól északkeletre kisebb vállalkozásokat sikerrel hajtottunk végre. Ypern és Armentières között meghiusultak ellenséges felderítő előretörések. Flireydtől délnyugatra egy részleges támadást, Bulcourtól északnyugatra egy erősebb angol előretörést vertünk vissza.

Az Arrasból és Peronnéból Cambrey felé vezető utak között az ellenség tegnap reggel a leghevesebb tüzérségi tüzelés védelme alatt folytatta támadásait. A támadások az ellenség súlyos veszteségei mellett meghiusultak. Elhárításukban különösen nagy része volt a jól irányított tüzérségi tüzelésnek. Gyalogságunk az angolokat mindenütt, ahol behatoltak vonalainkba, ellenlökéssel ismét visszavetette. Hawrincourt az ellenség kezén maradt. Este a Mocuure és Gouzencourt között visszavertük az ellenség újlag előretörő támadásait.

A német trónörökös hadesoportja: Az Ailette és Aisne között csak időnként fokozódott a tüzérségi harc. Kisebb gyalogsági csatározások a Champagneban. Rohamcsapatunk Lemesnil mellett az ellenséges vonalokból foglyokat szállítottak be.

Gallwitz tábornagy hadesoportja: A franciák és amerikaiak tegnap megtámadták a St. Michelnél levő ivalaku arcvonalat, a Combres magaslatnál és Cote Lorraine-tól délre, valamint a Cote Lorraine és a Mosel között. A támadást előrelátva, a kétoldali átkarolásnak kitett ivalaku állás kiürítése után, ami már évek óta tervünk volt és mit már napok előtt megkezdtünk, a harcot tehát nem küzdöttük végig a döntésig, hanem végrehajtottuk a tervbe vett mozdulatokat. Ebben az ellenség nem tudott bennünket megakadályozni.

A franciákat, akik a Maastól keletre levő magaslatokon előretörték, visszavertük. A Combres magaslatot, amelyet átmenetileg elvesztettünk, Landwehr csapatok visszafoglalták.

Innen délre osztrák-magyar ezredek erőteljes ellentámadással biztosították a Maas és a Mosel között harcoló csapatokkal való együttműködésben a St. Michelnél álló hadosztályok elvonulását.

A Lorraine és a Mosel között az ellenséges támadás tért nyert. Thiaucourt felé tartalékaink felfogták az ellenséges lökést. Thiaucourtól délnyugatra és a Moseltől nyugatra visszavertük az ellenséget. Éjjel az ivalaku állás kiürítését ellenséges beavatkozástól mentesen befejeztük. Most új elkészített vonalakban állunk.

Ludendorff.

HIREK

— A leghosszabb „hosszu nap.” Tudvalevőleg szeptember 15-ikével megszűnik a nyári időszámítás és 15-ről 16-ra virradó éjjel az órákat egy órával vissza kell igazítani, miáltal a hétfő egy órával hosszabb lesz. Egy óra, amelynek bizonyára mindenki örül, csak a mi izraelita polgártársaink nem. Az időszámítás kijavítására esik ugyanis az ő legnagyobb ünnepe, a jom kippur — a hosszú nap. Az ünnep holnap, vasárnap délután kezdődik. Az igazhitű zsidók ezen a napon délután 5 órakor vacsoráznak, akkor a taponlomba mennek és 6 órától másnap este 6-ig böjtölnek. Az időszámítás megváltoztatásával ez a böjti idő tulajdonképpen 24 óra helyett teljes 25 óra lesz és így a zsidók teljes joggal állíthatják, hogy ez az ő leghosszabb „hosszu napjuk” lesz.

— Özv. Botka Lajosné rekvirálja. Ma délelőtt 11 órakor volt a nagybecskereki r. kath. plébánia-templomban a Budapest f. hó 11-én elhunyt özv. Botka Lajosné lelkiüdvéért az ünnepélyes gyászistentisztelet. A rekviramen jelen volt teljes számban a gyászoló család és az elhunytak és családjának ismerősei és tisztelői sorából nagyszámu gyászoló közönség.

A ma délelőttre tervezett temetési szertartás holnap délelőtt 11 órakor lesz a helybeli róm. kath. temető kápolnájából, ahol megérkezése után az elhunytat felravatozzák.

Botka Béla ny. főispánt és a család többi tagjait is sokan keresték fel részvétnyilvánításokkal tisztelőik és jóbarátaik sorából, a keszoru és virág megemlékezések is nagyszámban érkeztek már a mai nap folyamán.

A halálesetet a család Budapestról a következő gyászjelentéssel adta tudtul:

Botka Béla úgy a saját, valamint neje szül. Patyanszky Constance és fiuk Béla, Zsiros Lajosné szül. Sztójánovics Otília és férje Zsiros Lajos, gyermekeik Eszter, Lukásich József, né szül. Zsiros Judith, ugyszintén férje Lukásich József és Zsuzska, Sztójánovics Viktor és neje szül. Lázár Mici grófnő, Sztójánovics Vazul és neje szül. Vidovics Berta és gyermekeik Sarolta és Mihály, Eördögh Árpádné szül. Reitter Edith ugyszintén férje Eördögh Árpád és gyermekeik Edith, és Ödön, valamint az összes rokonok nevében mély fájdalommal tudakja szeretett felejtethetelen jó édesanyja, nagynanyuk, dédanyjuk és rokon özv. kislapási Botka Lajosné szül. Mihálovics Otília folyó évi szeptember hó 11-én délután 4 órakor történt gyászszos elhunytát. A megboldogult hült tetemei folyó hó 13-án délelőtt fél 10 órakor fognak a gyászházban I. ker., Vár. Dísz-tér 6. szám alatt a róm. kath. vallás szertartásai szerint beszenteltetni és folyó hó 14-én délelőtt 10 órakor a nagybecskereki róm. kath. temetőben lévő családi sírboltban örök nyugalomra helyeztetni. A megboldogult lelki üdvéért a szent mise-áldozat folyó hó 14-én délelőtt 10 órakor fog a nagybecskereki róm. kath. temető kápolnájában az egék Urának bemutatni. Budapest, 1918. szeptember hó 11-én. Áldás és béke porai felett!

— Iparügyi ülés. Ma délelőtt iparügyi ülés volt a városházán.

— Kitüntetés. Fischer Miklós 86 gy. e.-beli tart. századost, az Eisenstädter cég üzletvezetőjét Öfelsége a 3. osztályu katonai érdemkeresztrel másodizben tüntette ki.

— Halálozás. Erdős Ferenc m. kir. pénzügyi titkár felesége szül. Kiss Piroška ma délelőtt hosszas, kinos szenvedés után meghalt. Temetése szept. 16-án délelőtt 10 órakor lesz az amerikai városrész Bajza-utcai gyászházból.

— A nagyikindai levéltáros temetése. A Nagyikindán elhunyt módosi Gyuritskó Miklós városi levéltárnok hulláját Temesvárra szállították, ahol ma, szombaton d. u. 3 órakor a belvárosi g. kel. szerb temető halottaskamrájából a családi sírboltban temették el.

— Borkiállítás es borvasar. A temesvári kereskedelmi és iparkamara tudomására hozza az érdekelteknek, hogy a Borsodmegyei Gazdasági Egyesület a felvidéki tarsegysületekkel együtt Miskolcon folyó évi október hó 1., 2. és

CLUB-MOZGÓ

a Club-kávéházban. Telefon: 47. sz.

Szombat, szept. 14-én:
(este 7 és 9 órakor.)

Vasárnap, szept. 15-én:
(este 4, 7 és 9 órakor.)

Megváltás tüze

Dráma 3 felvonásban.

Gyönyörű kíséző műsor.

16 éven aluli gyermekek még családi kísérettel sem látogathatják a mozi.

Az előadásokat elsőrangú cigányzene kíséri.

Helyárak: Páholyülés 1.80, zsölye 1.50, I. hely 1.20, II. hely 1.—, III. hely 60 fillér.

MODERN MOZI

Az Orientben (Aradáci-ut)
TELEFONSZÁM 312.

Szombat, szept. 14-én 6 és fél 9 órakor:

Tavaszi vihar

Dráma 4 részben.

Vasárnap, szept. 15-én 1/25, 1/27, 1/29 és 10-kor:

A négy ördög

Cirkuszdráma 4 részben.

A farkaskutya Háborusdráma 3 felv.

Helyárak:

Pályulés 1-80 K. I. hely 1-50 K. II. hely
1- K. III. hely 60 fillér.

3-án kiállításal egybekötött borvásárt rendez. Közlebbi felvilágosítás a kamara titkári hivatalánál szerezhető be.

Aramfogyasztás korlátozása. A városi villamű igazgatója értesíti az összes elektromos motortulajdonosokat, hogy a 3382-1917. M. E. sz. miniszteri rendelet értelmében a villamos motorokat a hálózatra kapcsolni tilos. Ipari érdekekre való tekintettel méltányosságából a városi villamű igazgatósága megengedi, hogy az elektromos motorok szeptember hó 15-től est 10 óra után üzembehelyezhetők. Amennyiben a villamű kérelme ellen valamelyik fogyasztó mégis 10 óránál előbb kapcsolja be motorját, — amiről ha a villamű tudomást szerez, — az illető fogyasztó motorját minden előzetes bejelentés nélkül a hálózatról kikapcsolja. Szerelőhiány miatt a villamű ellenőrzése nagyon megvan nehezítve, tekintve azonban, hogy a motorbekapcsolás aikusan is megállapítható, mert a motorok bekapcsolásukkor zavarják a világítást, felkértenek a világítási fogyasztók az ellenőrzés megtételére, akik minden 10 óra előtt bekapcsolt motor feljelentése után, ha a bekapcsolás be igazolódik, egy havi — előző havi világításuknak megfelelő — fogyasztásukat ingyen kapják. Ez a kedvezmény azonban csak kisfogyasztókra vonatkozik.

Beiratások a leány iparostanonc iskolában. A helybeli leányiparostanonc iskolában a beiratások f. hó 15-én d. e. 9-től 12-ig a volt törvényszéki épületben, az első emeleten lesznek. Az iskola igazgatója felhívja a helybeli iparosokat, hogy a műhelyükben alkalmazott leánytanoncokat a kitűzött időben irassák be.

Adományok. Rezsőháza község a szabadságot katonák utáni táncmulatságból befolyt 25 koronát a Vöröskereszt, Jakabfaly Lajos egyéves önkéntes szakaszvezető 10 K-t pedig az árva javára küldött be lapunk útján.

Paldas büntetés a tengeri eladásáért. Gardinovacski Mita nagybecskereki, Csernovits-utcai gazdálkodó három kocsi tengerit szabad kézből eladott Brankován Pálya Mészáros Lázár-utcai papucsesznak. Mivel a tengeri zár alatt van, a rendőrbíró ma Gardinovacskit kihágásért kétezer, Brankovánt pedig ezer korona pénzbírságra ítélte, amely nemfizetés esetén 100, illetve 50 napi elzárásra változtatandó át. Az elítéltek fellebbeztek.

Elveszett ma reggel Jevremov István névre kiállított felmentési igazolvány és 200 korona, amikor a tulajdonos Versecre akart utazni. A becsületes megtaláló a pénzt megtarthatja, csak az igazolványt küldje el Jevremov Istvánnak Tomasováci-utca 8. szám alá.

A sorduló ifjúnak kinél a muló rosszullet mellett folytonos fejfájás, étvágytalanság, kemény székelés nagyon gyakori, továbbá bőrén mindenféle kiütés szokott támadni a természetes Ferenc József keserűvizet kell adni, mely a beleket tisztító, a gyomrot erősítő, a vért javító és a szellemi működést elősegítő hatásánál fogva igen számbavehető eredményeket ér el.

Indiában internált nagybecskerekiek

Fülep Jenő György hazavágyik négy éves internáltságából.
— Beszélgetés az édesapjával. —

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, szept. 14.

Egyik fővárosi lap csütörtöki számában a következő hír jelent meg:

— **Indiában internált magyarok.** Messze Indiából, a legforróbb tropusú vidékről, Belgaum polgári fogolytáborából kaptam ezt a szomorú levelet:

— Légy olyan szives és értesítsd Mister Sajtót. (A levélben ez az egy szó magyarul iratott, a többi persze angolul.) hogy tegye meg érdekeltemben a legerélyesebb lépéseket családom és saját szerény személyem lehető leggyorsabb hazaszállítására. Szeptember 5-ikén lesz internálásom negyedik évfordulója. Családom 1915 május óta van internálva. Engemet 1916 májusában helyeztek ide Ahmednagarból. Ilyen rettenetes hosszú internálás a tropusú vidéken megöli a testlelkét. A mi kormányunk nem internálta az angol polgári személyeket és üzleteiket sem oszlatta fel. Miért kell nekünk tovább szenvedni? Régi híved *Fülep Jenő György*.

Belgaum, ahol most Fülep családja internálva van. Yellama istennő borzalmas hírű bucsujáró hegyéről ismeretes, ahová évenként kétszer az indus zarándokok százezrei özönlenek és a pestist meg több más járványos betegséget terjesztik széjjel, úgy, hogy az év nagyobb részében halálos veszedelemmel jár ott az élet.

Talantumos kollégánk volt ennek a levélnek írója, hosszú éveken át és egy időben szinte legendás részleteket meséltek az újságírói körökben csodálatos szívósságról, amelylyel meglepő rövid időn belül németül, olaszul, angolul perfekt módon megtanult s megszerzett minden elméleti és gyakorlati kvalifikációt arra, hogy a Kereskedelmi Múzeum bombay-i levelezője lehessen. Az újságíróból nemsokára elsőrangú kereskedő lett, aki nagyon sok magyar árucikknek igen jelentős piacot teremtett Indiában. Pár év alatt olyan nemzetközi vállalatá lett a Fülep-cég, amelyet Londonban épp úgy ismertek, mint Berlinben Kalkuttában. Rövid idővel a háboru előtt feleségét és négy gyermekét is magával vitte Fülep Bombayba, ahol már ekkor az idegenkolónia egyik legtekintélyesebb tagjaként szerepelt. Senyvesztő, hosszú, keserves évei szakadtak rá az internálásnak. Miután a háboru kitört s épp eléggé érhető az óhajta, hogy az internálásból szabadulni akar. A magyar újságírók szervezetei bizonyára mindent el fognak követni keservesen panaszkodó kollégájuk érdekében és akkor talán a külügyminiszteriumban is szentelnek egy kis figyelmet ezekre a csendes tragédiákra.

Fülep Jenő György nagybecskereki származású. Az édesapja ma is itt él Nagybecskereken, a Melencei-utca 52. szám alatt lakik. Nyugalmozott állatorvos. Fiának karrierje innen indult ki ennek a városnak falaiból. Elvégezve a jogot, közigazgatási joggyakornok lett Torontálvármegyénél, de nem izlett neki a hivatalnok élet, a talantumos, sokat akarású fiatalember felkerült Budapestre, ahol újságíró lett. Pesten is felismerték tehetségét. Miután bámulatos gyorsasággal megtanult idegen nyel-

veket, *Kossuth* Ferenc akkori kereskedelmi miniszter kinevezte a Kereskedelmi Múzeum Bombay-i levelezőjévé. Mint ilyen érte őt odakünn a háboru és 1914 szeptember 5-én internálták.

Munkatársunk felkereste az apát: *Fülep György* állatorvost, hogy mit tud idegenben sinylődő fiáról. A 71 éves öreg ur azzal fogadott, hogy épp az imént olvasta ő is a fővárosi lap híret.

— Én most szeptember 6-án kaptam levelet a fiamtól utoljára. A levél, — mondotta — amely angol nyelven van írva, Belgaumban adatott fel 1918 június 14-én. *Max Deimel* zürichi gyárigazgató, fiam régi ismerőse révén levelezünk. Zürichbe aug. 23-án jutott el a levél, onnan továbbította nekem *Max Deimel* ur. Ha én irok neki, szintén Zürichbe küldöm.

A levélben, amit tolmács útján lefordítottam, azt írja szegény fiam, a jövőben gyorsabban fogja megkapni a leveleim, mert javult a helyzet és így megszűnik kimélve sok felesleges izgalomtól és idegességtől az idegenben. Ott van fiammal együtt a felesége: *Fülep Gizella*, aki szintén becskereki leány, az unokanővére, továbbá négy gyermeke. Az ötödik gyerek, a 15 éves Jenő, aki Kassán katonai reáliskolába jár, egész nyáron itt volt nálam Nagybecskereken.

Fiam annakidején a „Hazánk” című gazdasági szaklapnak volt segédszerkesztője, Budai Barna a főszerkesztője. Később *Kossuth* Ferenc kinevezte Bombayba kereskedelmi levelezőnek.

— 1914-ben, a háboru kitörése előtti télen én is meglátogattam őt Bombay-ban. Exportimport irodája volt a fiamnak. Irodájában 20-25 írógép kattogott. Sok tisztviselője volt, köztük öt hindu is. Igen nagy háztartást vitt, tíz cselédje volt a házban csak! Ami iparikk csak a világon létezik, mindegyikből volt minta az export-import iroda raktárában. A gombostűtől kezdve az ezerkoronás parfümig minden. Elképzelheti, kedves uram, hogy micsoda szörnyű lehet neki most az élet olyan élet után. Ottlétemkor szegény fiam mosolyogva mondotta, amikor a nagy távolságról beszélt, ami közöttünk van:

— Hát mi lehettem volna odahaza Torontálban? Azt hiszem elég jó cserét csináltam, ugy-e?...

Az internált *Fülep Jenő György* most 43 éves. Egyéves önkéntesi évet annakidején a 46-osoknál szolgált le, ahol hadapródormesteri rangot kapott. Négy éves internáltságának talán most vége lesz, mert értesülésünk szerint *Szterényi József* báró kereskedelmi miniszter minden lehető megtesz hazaszabadítása érdekében.

SZINHÁZ, ZENE

Heti műsor:

Vasárnap este első előadás: *Válás után*.
Bohózat Bissontól. (Bérlétszünet.)
Hétfőn: *A kőristalány*. Ujdonság. (Páratlan bérlét.)

Nyárutói illat.

A nyár itthagyt bennünket Elmegetőlünk, mint suhogó selymekbe öltözött asszony és enyhe parfüm marad utána. Ez az illat boilyong tán a szinpadon is a festett kulisszák között. Rátelepedik a ríktó színekkel mázolt virágokra, mint szunnyadó fehérszárnyu lepke. Én azt hiszem, hogy ennek a nyárutói illatnak varázsa van, hogy ez a parfüm vonza a színészt a deszkára, a közönséget a színházba. Jönnek a színészek, elhozzák nótás lelkük nap-

sugáros jókedvét. A szinpad fölelevenül, a zenekar ábrándos muzsikája szívből lopakodik. És én látom mindnyájatoknak az arcát, a művészt is, a közönséget is, a muzsikust is. Mosoly árnyal a vonásokon, az ihlet és azt mondjátok, hogy „nagyon meghatott” a művész zsenije. Pedig a művész lelkében is érzések hegedülnek. De itt azt nem látjátok, hogy a nyárutói illat ott röpdös körülöttem, a szinpadon, mindenütt. Szemem előtt pillangószárnyu tündérré változik. Ő gyújtja meg a görögtüzet, ő csal a szemetekbe könnyet, ő vezeti a színészt, ez a nyárutói illat: az illuzió. — A szintársulat drámai ensembleje már holnap, vasárnap délelőtt megérkezik Zentáról Becskerekre. Este a „*Válás után*” c. Bisson bohóza-ot adják nyolc órai kezdettel. Az operett-együttes vasárnap este még Zentán tart bucsuelőadást és hétfőn délelőtt érkezik Becskerekre.

KÖZGAZDASÁG

Sertéshizlalás közszükségleti célokra.

Szeptember 20-áig le kell kötni a sertéseket.

A sertés- és zsirellátás szervezési munkája, mely a hadsereg és az ország zsirsükségletének kielégítéséről van hivatva gondoskodni, lazas buzgalommal folyik az egész országban a legjobb siker reményével. Az organizációs munkálatok végrehajtására a kormány az *Országos Sertésforgalmi Irodát* létesítette, mely a földmivelésügyi és közlekedési miniszteriumok sertés- és zsirellátási hivatala; tisztán és komolyan altruista alapon működő intézmény, mely minden nyereszkes célzat nélkül dolgozik, miután minden nyereség és veszteség kizárólag a kormányt illeti. Az Országos Sertésforgalmi Iroda kiterjedt bizományi hálózatával és ellenőri karával gondoskodik a fronton levő hadsereg és a front mögötti katonaság zsirsükségletének kielégítéséről, továbbá az ország polgári lakosságának a zsirellátásáról is.

Az iroda fontos feladatainak csak úgy felelhet meg, ha jó kormányrendeletek és azoknak pontos betartása támogatják. Ami az idej szeresellátásra vonatkozó kormányrendeleteket illeti, azok mellett, hogy az eggyessel szemben liberálisak és méltányosak, intézményesen kívánunk gondoskodni a zsirellátás biztosításáról.

Igy az új hizlalási rendelet lehetővé teszi, hogy minden haztartás a maga *házi szükséglete* szerint hizlalhasson a közszükségleti engedélyével. Ugyancsak ez a rendelet gondoskodik a *gazdasági szükségletre való hizlalás* lehetőségéről is.

Az ilyen hizlalásokat a gazdasági szükséglet mervéhez képest a főszolgabíró engedélyezi, 20 darabon felül a földmivelésügyi miniszterium jóváhagyásával. A nagy egész ellátásának szempontjából azonban legfontosabb szerepet játszik a *közszükségleti célokra való sertéshizlalás*, amelynek sikerétől vagy sikertelenségétől függ, hogy elvárhatjuk-e a hadsereget és az országot elegendő zsirral és szalonnával, vagy sem?

A közszükségleti célokra való sertéshizlalás ma már nemcsak eminens érdeke minden sertésstartónak, hanem *elengedhetetlen szükség*, melyet kikerülni nem lehet. A földmivelésügyi miniszteriumnak minap kiadott rendelete értelmében ugyanis mindazok, akik a házi és gazdasági szükségletre hatósági engedély alapján hizlalható mennyiségben felül *darabonként 35 kilogrammál nehezebb súlyú sertésekkel rendelkezők, tartoznak azok szeptember 20-áig az Országos Sertésforgalmi Iroda r.-t.-nak közszükségleti célokra, hizlalásra vagy sovány állatokban leendő megvételre felajánlani.*

Aki ezt nem teszi, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással s 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. A sertéseket pedig, amelyekre nézve a kihágás történt, a *hatóság elkoboztatja.*

Ez a rendelkezés tehát minden más célra való hizlalást lehetetlenné tesz szeptember 20-ika után s kizárólag a közfogyasztás céljaira való hizlalást statualja. S ez jól is van így. Az összes közszükségletet maskepen ki nem elégíthető, mint a termelés *egységesen és egy helyről ellenőrzött* történik az összesség javára. De nemcsak a földmivelésügyi miniszteri rendelet szigorú hangja és büntető szankciója következtében kell minden sertésstartónak sertéseit közfogyasztási célra való hizlalásra az Országos Sertésforgalmi Irodának szerződésileg lekötni és nem csak azért, mert sertéseit más célra már amugy sem hizlalhatja, hanem *legelsősorban azért, mert ezáltal olyan előnyökhöz jut, amelyek a hizlalás rentabilitását és zavartalanulát teljesen biztosítják.* Így a földmivelésügyi miniszter a közszükségleti célra hizlalt sertések részére *szükséges takarmányt feloldja*, ha pedig a hizlalónak nincs elegendő takarmánya, vagy azzal egyáltalán nem rendelkezik, a *miniszter ki is utal takarmányt a hizlalás részére.*

Remélhetőleg minden eziránt való hitetlenséget és bizalmatlanságot eloszlat az az örövendetes körülmény, hogy a földmivelésügyi kormány már meg is kezdte a hizlalás részére szükséges arpakészletek kiutalását.

Fontos akciója még a földmivelésügyi kormánynak az ugynevezett *előhizlalás*, amelynek az a célja, hogy a sertésenyésztést fokozza s jövő tavaszi beállításra alkalmas sovány sertésanyagot készítsen elő a hizlalás céljaira.

Az előhizlalás abból áll, hogy a sertésstartók már malacokat is lekötik szerződésileg az Országos Sertésforgalmi Irodának, amely gondoskodik arról, hogy az így szerződésileg lekötött malacok tartására meghagyassék a takarmány, vagy ha az egyáltalán nincs, a földmivelésügyi kormány által kiutaltassék. Minden gazda a saját érdekében cselekszik, ha malacait ilyenformán előhizlalásra szerződésileg lekötöi, mert szállítási engedélyt is csak azokra a malacokra ad ki a miniszterium, amelyek a Sertésforgalmi Irodának szerződésileg lekötötték.

Az országsszerte nagy arányokban megindult hizlalási akció eredményességét remélhetőleg csak fokozni fogja a *sertések maximális árát lényegesen felemelő kormányrendelet*, amely lehetővé teszi, hogy tenyésztő és hizláló egyaránt megtalálja számítását és bőséges ellenértékét kapja meg munkájának. Teljes is az intező körök bizalma, hogy minden sertésstartó haladéktalanul és pontosan eleget tesz a kormányrendeletben előírt kötelezettségének és sertéseit — különösen tekintettel a szeptember 20-iki közeli terminusra — legsürgősebben lekötöi közfogyasztási célra való hizlalásra. Ez annál fontosabb, mert ezután ugyanis minden sertésről számot kell adni, milyen alapon és mily jogcimen van hizlálva állítva. A rendeleteket senki nem fogja tudni kijátszani, viszont azoknak betartása igen nagy anyagi előnyökkel kecsegtet emellett, hogy a hadsereg és az ország nagy ügyet szolgálja. Mindenkinek odadó komolysággal kell tehát teljesíteni a közleltetés iránt tartozó kötelezettségét, hogy kellő vértelenséggel küzdjünk meg az ötdik haborus esztendő közleltetési nehézségeit.

Jelzálog kölcsönöket

közönséges, kamatozó és törlesztéses (annuitásos) kölcsönöket gyorsan és olcsón folyósít a záloglevél kibocsátó Temesvári Első Takarékpénztárral szoros együttműködésben álló

Nagybecskereki Népbank
Részvénytársulat.

963

Kerestetik

egy megbízható ember szodagyár és egyéb üzleti munkákhoz havi fizetéssel.

Glassen Ferenc
Rezső-laktanya.

987

Téglagyári és Építőipari Részvénytársaság

Építési osztálya

Vezető:
Deifel Mátyás
éplész.

Városi iroda: Nagyhíd mellett Linyacski-féle ház. Telefonszám 67.

Elvállal: házépületek teljes felépítését, épületek átalakítását, épületek kijávitását, tetőcserepezési munkálatokat. A munkálatokról költségvetést készít, az elvállalt munkálatokat felelősséggel, saját embereivel, saját anyagával elvégezteti. 416

Vízvezetékek létesítése, fürdőszobák építése, mélykutak furása költségvetés szerint.

Homok, mész, cement napi áron. Munkálatok felvételét írásbeli, vagy telefon meghívásra eszközöli

≡ Nagy választék! ≡

980

Megérkeztek
az őszi és téli

nőikalap

ujdonságok!

TOLVAY JÓZSEFNÉ
nődivatárúsnő
Nagybecskerek, Fő-utca.

Velür- és nemezkalapok
átvasalását vállalom.

Intenzív gazdálkodás
vezetésére hadmentes

gazdatiszt

azonnali belépésre
ajánlkozik. . . .

Szíves megkeresések
a kiadóba kéretnek.

988

Veszek

bármily mennyiségben
lucerna, vöröslóhere
és egyéb magvakat
legmagasabb áron a Hadí
Termény részére.

Juliusz Cipót
Nagybecskerek, Jenő herceg-utca 4.

Razonnali belépésre

tűzoltók

és egy

villanyszerelő
kerestetik.

Cím a kiadóban.

989